

MERA

KÄRLEK

Inkörsport
till tyngre
läsning 2026

MAGASIN OM BARN- &
UNGDOMSLITTERATUR
UTGIVET AV FIBUL r.f.

LEDARE

INNEHÅLL

NERA BÖCKER, NERA KÄRLEK!

Jag minns fortfarande när jag för första gången fastnade i en bok. Jag gick i tvåan, vi deltog i projektet "en kvart om dagen" och jag hade lånat boken *Kalle och chokladfabriken* från biblioteket. När jag hade läst de föreskrivna femton minuterna kunde jag inte lägga boken ifrån mig. Det bara gick inte! Jag var absolut tvungen att få veta hur den slutade. Så jag läste vidare. Jag läste och jag läste, och det var alldeles underbart.

Jag tror det var där och då jag för första gången fick en egen relation till böckernas magiska värld, en som inte gick via mina högläsande föräldrar. Min kärlek till medryckande berättelser har aldrig bleknat.

De tidiga läsoplevelsorna bär man alltid med sig. Som en författarkollega sa i en intervju en gång: de flesta vuxna minns knappt vad de läste för en månad sedan, men det vi läste som barn minns vi för evigt. Och bland annat därför är barnböcker så otroligt viktiga.

Årets tema för magasinet MERA är kärlek, ett stort och härligt ämne med många ingångar. Vi bjuder på poesi och serier, intervjuer och illustrationer, och dessutom presenterar vi årets finlandssvenska barn- och ungdomsboksutgivning.

I tider av krig, konflikter och kulturfientlighet fungerar både kärlek och litteratur som en motvikt, en protest och en fristad.

Låt oss fortsätta att älska god litteratur. Låt oss läsa mera.

Malin Klingenberg,
författare, ordförande i FIBUL rf

- 3 Henrika Andersson
Om de hemliga vännerna
- 4 Julia Wickholm
Intervju med Moa Backe Astot
- 7 Maija Mendelin
Barnböcker intar Annegården
- 10 Filippa Hella
Serie
- 12 Sanna Sofia Vuori
Intervjuer
- 16 Maria Sann
Mera Pyssel
- 18 Årets Böcker
- 43 Annonser

Arbetsgrupp:
Huvudredaktör: Nadja Andersson
AD: Maria Sannström
Ansvarig redaktör: Malin Klingenberg
Pärmbild av Ida Wikström

OM DE HEMLIGA VÄNNERNA

Jag minns rosenbusken, bilden av ingången till underjorden där hon bodde, min hemliga vän. På kvällen när jag inte kunde sova, klättrade jag ner till Ylva-Li och visste att hon väntade på mig.

Vi kramades och red över ängen med sjungande blommor, genom den mörka skogen och steg av i gläntan. Där rann den klaraste källan och vi satte oss i gräset och pratade. För henne kunde jag berätta mina mörkaste hemligheter, det som ingen annan visste. Och när hon tog min hand och delade sitt rike och sin vackra värld med mig, fylldes jag av värme och visshet om att jag inte var ensam.

Precis som i boken skulle Salikons rosor en gång vissna och ingången till underjorden sluta sig. Livet som det var i verkligheten skulle kräva mer och mer. Men den vi älskar bär vi alltid med oss. Och på vägen mot puberteten och nya utmaningar skulle jag finna fler hemliga vänner (Anne Shirley, Tom Sawyer och Momo, bara för att nämna några).

En bok är en bok är en bok, och när vi tar den till vårt hjärta bär den oss en bit på

vägen. Tillsammans med våra hemliga vänner finner vi visdom, hopp, tröst och kärlek. Efter Ylva-Li hittade jag fler och fler ingångar till den andra sidan.

Men varför talar vi så lite om de vänner vi funnit och levandegjort, om den kärlek som följt oss och fördjupats under läsningens gång? Varför ordnar vi inga begravning för våra fiktiva vänner då berättelsen är slut? Därför att våra hemliga vänner aldrig behöver dö. Vi bär dem med oss, inom oss: våra självmant framkallade systrar och bröder som visar oss hur livet kunde vara. Som ingjuter mod i oss när vi är rädda och själva tvekar, som lär oss att bli bättre vänner också i det verkliga livet. Läs och minns att ingen kan ta ifrån dig din hemliga vän.

PS Blev du nyfiken på vem som bodde under rosenbusken? Då skall du läsa Astrid Lindgrens och Hans Arnolds bok *Allra käraste syster*.

Text: Henrika Andersson
Illustration: Maria Sann

FIBUL

Vi verkar för att höja statusen och öka synligheten för barn- och ungdomslitteraturen på svenska i Finland, förbättra förutsättningarna och öka resurserna för professionella barn- och ungdomsboksskapare samt fungera som forum för diskussion och samarbete både nationellt och internationellt kring barn- och ungdomslitteratur.

Vill du bli medlem? Alla som gett ut minst en barn- eller ungdomsbok på svenska i Finland kan bli medlem.
Se vår hemsida www.fibul.fi för mer information.
Vi vill rikta ett stort tack till till Föreningen Konst-samfundet, Stiftelsen Emilie och Rudolf Gesellius fond och Svenska kulturfonden.

INTERVJU

MOA BACKE ÅSTOT är en svensk författare som nominerades för Augustpriset för sin debutroman Himlabrand år 2021. Sedan dess har det blivit ytterligare två böcker och den senaste, *Det är om dig jag skriver*, är en lyrisk roman för unga. Författaren och bibliotekspedagogen Julia Wickholm läste boken och satte sig sedan ner för att chatta med Moa.

Text: Julia Wickholm
Illustration: Filippa Hella

INTERVJU

Hej Moa! Vilken fin bok du skrivit. Du sätter på pricken ord på hur det känns att gå på högstadiet och bli kär. Hurdana tankar och känslor har du när du tänker tillbaka på din egen högstadietid?

Hej Julia! Vad fint att höra att boken träffat rätt. För mig var högstadiet utan tvekan de tuffaste åren hittills i mitt liv – min självkänsla har aldrig varit så dålig som då. Samtidigt är det en tid som är förknippad med många härliga och sprudlande känslor också, som förälskelse och vänskap.

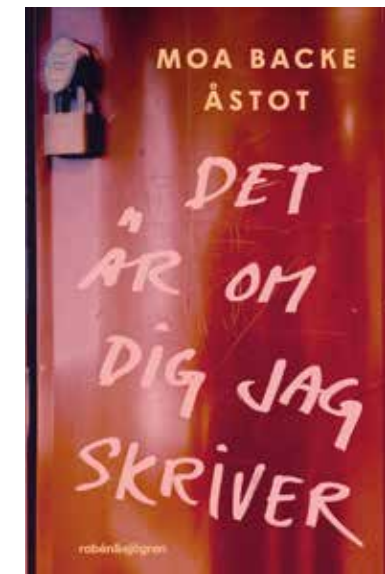
Jobbigt att höra att det var så tufft för dig. Det är ju så formativa år, ändå, kanske de mest formativa i livet? Vad fick dig att välja att skriva om just vårterminen i nian?

Ja verkligen. Jag tänker att grundskolan på många sätt är en så sluten plats, åtminstone där jag vuxit upp. Det som värdesätts i klassen är sällan det som värdesätts i samhället utanför skolan, vilket kan vara svårt att förstå innan man kommer ut. För mig var det en stor vändpunkt i livet att sluta nian, med många blandade känslor. Jag ville skriva om den där bitterljuva tiden när man både vill stanna kvar och släppa taget. Det återkommer i flera av berättelsens lager: kärleksrelationen, årstiden och det faktum att klassen snart skiljs åt för alltid.

Känner igen det där! Jag brukar tänka att högstadiet är en tid då man inte bryr sig om någonting, samtidigt som man bryr sig om allt alldeles för mycket. Alla känslor är så stora och liksom bestämda; det man känner och tycker skall aldrig förändras. Tror du att man någonsin känner så starkt som just på högstadiet?

Kanske inte, men jag har också börjat inse att jag nog känner lite extra starkt överlag, oavsett ålder. Jag kan fortfarande uppleva lika starka känslor – men de är inte alls lika svåra att hantera som då! I den åldern är ju mycket så nytt, och just därför blir det svårare att veta vad man ska göra med allt man känner.

Du har rätt i att det är lättare att hantera känslor som vuxen, eller att det kanske är lättare att förstå att vissa känslor inte kommer vara för evigt. Åtminstone på något plan. Utan att spöila handlingen i boken, hade du klart framför dig vad du ville skriva om när du började, eller skrev du dig fram?

Vissa scener i boken hade jag med mig redan från början, då de är mer eller mindre hämtade från mina egna dagböcker från högstadiet. Sen har berättelsen allt eftersom utvecklats till en fiktiv berättelse. Till exempel visste jag inte exakt hur boken skulle sluta förrän ganska sent i processen.

Har du sparat alla dina dagböcker?

Ja! Jag har skrivit dagbok sen jag var 7 år gammal och gör det fortfarande, fast nu skriver jag på datorn istället för i fysiska dagböcker.

Wow, så coolt att du har kvar dem! Jag minns att jag brände upp en dagbok (!), men har två sparade. De är ju en guldgruva, även om det kanske också ibland är lite pinsam läsning?

Haha, jag var nog för nostalgisk redan då för att våga bränna upp något! Det är absolut pinsam läsning emellanåt. Särskilt smärtsamt blir det när jag som vuxen förstår saker på ett annat sätt än jag gjorde då. Men i mitt skrivande försöker jag att tvätta bort den vuxna blicken så gott det går, och skildra en tonårings äkta tankar och känslor på ett så ärligt sätt som möjligt. Där är dagböckernas o censurerade ärlighet till stor hjälp.

du jag du jag du jag du jag du jag du jag du jag

Det tror jag också, absolut. Svårt ibland att lämna bort den vuxna blicken, ungdomar är så mycket mer i nuet. Det är ju precis som Agnes i Fucking Åmål säger, ”jag är hellre lycklig nu än om 25 år”. Hon var femton när hon sa det, och jag är snart 40 - alltså exakt tjugofem år. Och visst har det ju tagit tid att komma hit, men perspektivet är helt annat nu. Din nya bok kan läsas fritt, eftersom varken huvudpersonen eller förälskelsen könas. Alltså kan vem som helst känna igen sig själv i historien. Är det ett medvetet val?

Ja, det är ett medvetet val. Berättelsen är inte heller uppenbart knuten till någon specifik plats eller kultur. Min förhoppning har varit att många olika läsare ska kunna känna igen sig i berättarjaget – och av responsen att döma blev det också så, då människor av olika kön och från olika platser och kulturer uttryckt att de relaterar till berättelsen. Det tycker jag är väldigt fint!

Verkligen! Tror att igenkänning är särskilt viktigt i den åldern också. Tidigare har du skrivit prosa och *Det är om dig jag skriver* är din första prosalyriska roman. Har du planer på fler lyriska romaner?

Svårt att säga, eftersom jag sällan planerar mina skrivprojekt i förväg. Det har varit otroligt lyxigt att skriva en så fåordig text, men också en stor utmaning. Nu längtar jag efter att skriva långa, täta prosastycken, som för att vila från det lyriska. Kanske kommer jag i framtiden att dras till det lyriska formatet igen, när jag blir less på att skriva långa miljöbeskrivningar och liknande, haha.

Förstår det! Tänkte faktiskt en tid själv på att skriva i detta format, men blev inte av. Lyriska romaner är ganska populära i Finland (på finska), men har inte riktigt slagit igenom i Sverige ännu. Kanske det börjar nu?

Aha, det visste jag faktiskt inte! Det tycker jag att du ska testa någon gång!

En sista fråga. Vad skulle du vilja säga åt femtonåriga Moa?

Oj, vilken bra fråga. Jag skulle vilja berätta för henne att hennes röst snart kommer att höras av många, trots att människor ofta påpekar hur tyst hon är. Att hennes stora intresse, som inte värderas särskilt högt i klassen, kommer att bli hennes yrke. Jag skulle vilja berätta att det är mycket roligare att vara vuxen än hon tror. Att hon har så mycket glädje och kärlek framför sig – precis sådan kärlek som hon av någon anledning tror att hon inte förtjänar.

Så fint svar ♥ Och tack fina du för intervjun!

Tack själv Julia! ♥

INFO

Barnböcker intar Annegården

Text: Maija Mendelin

Från oktober 2026 till februari 2027 kommer Annegården i Helsingfors att fyllas av barnböcker, läsning och verkstäder. En fantasieggande utställning, där man kan gå in i bokens värld, kommer att byggas upp där. Böcker av ungefär hundra illustratörer och fyrtio författare kommer att finnas med i utställningen, där det kommer att finnas saker att göra och upptäcka under flera besök.

Festivalen är en dröm som bokskaparna **Sari Airola** och **Katri Kirkkopelto** har haft länge. Nu har de samlat ett gäng aktiva bokskapare för att tillsammans skapa en festival som engagerar, underhåller, väcker frågor och matar läs- och skaparlusten. – Annegården är en oas mitt i Helsingfors, ett ställe för att uppleva konst och skapa själv. Barnboksfestivalen passar här väldigt bra, säger Sari Airola.

Suvi-Tuuli Junttila har skapat festivalens visuella profil.

Förutom utställningen kommer det att finnas program under de fyra månader evenemanget pågår. Den största delen av programmet är riktad till barn, men en storsatsning på branschfolk är ett seminarium på Centrumbiblioteket Ode i januari, med fokus på läsning.

– Det behövs en diskussion om barnbokens roll när det gäller just läskunnighet. Att kunna läsa både bild och text är viktigt för att man överhuvudtaget ska kunna fungera i samhället, säger Katri Kirkkopelto.

Planeringsarbetet kring festivalen har varit intensivt och roligt. Det har handlat om att välja illustratörer, fundera på teman att bygga upp utställningen kring och att samla ihop prylar som behövs för att utsällningen ska bli en plats för både läsning och lek.

Festivalen har fått bidrag från Svenska kulturfonden, och det betyder att det kommer att finnas ett bra utbud av finlandssvenska böcker, och svenskspråkigt program för besökarna.

Illustration Jenny Lucander

BARNBOKSFESTIVALEN PÅ ANNEGÅRDEN

Utställningen är öppen enligt Annegårdens öppettider. Varje lördag 11-14 ordnas Barnens lördag med till exempel verkstäder, lässtunder och annat program. I andra våningen, där utställningen fortsätter, finns en nonstop-konstverkstad som är öppen hela tiden.

6.10 festivalen öppnas 17-19
17.10 Sagans dag - mångkulturellt program, samt parad med olika barnboksfigurer

31.10 Halloweenfest 11-14. Det blir bland annat disco, och Annegårdens dräktlager är öppet.

7.11 Dansa en bok och annat svenskspråkigt program.

14.11 Samernas dag.

29.11. Barnens egen dag. Den här dagen är det barnen som ordnar programmet, till exempel gör föreställningar eller läser böcker för vuxna.

4-5.12 Julmarknad

23.1 Seminarium på Ode om bland annat läsning och hjärnforskning. Program för barn kommer att ordnas på barnavdelningen.

30.1. Small size day: program för de allra minsta, 0-3 åringar.

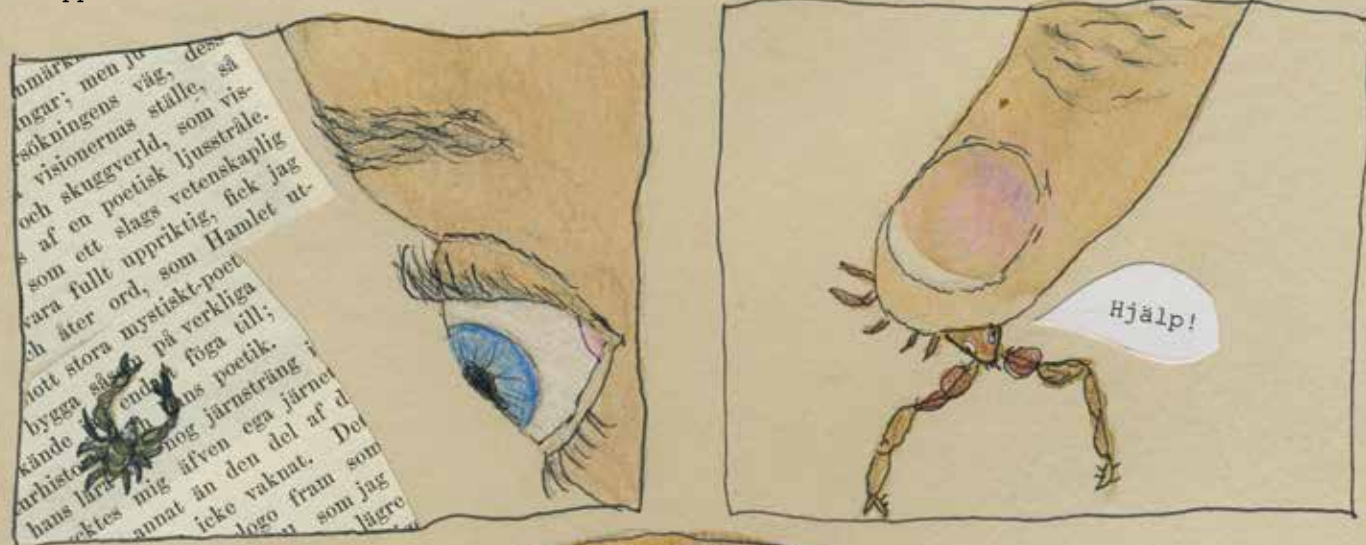
20.2. Sportlovsdisco

27.2. Festivalen avslutas

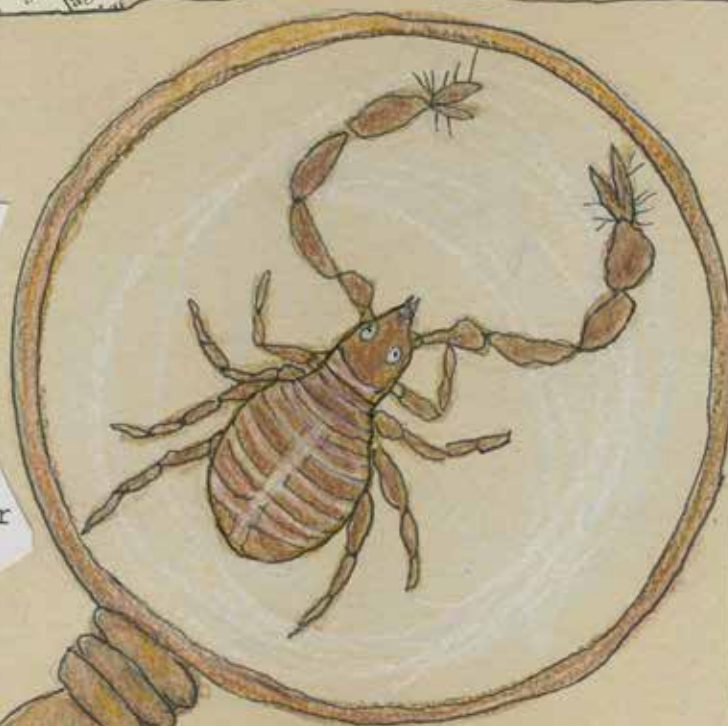
SERIE

av Filippa Hella

Små klor i hjärtat

Jag hittade ett litet, okänt småkryp i mitt hem. Eftersom både mal och pälssägrar trivs i alla vrår hade jag ihjäl krypet.

Snart fick jag reda på att det tillplattade varelsen var ingen mindre än en bokskorpion.

BOKSKORPION
(Chelifer cancroides)

- *Spindeldjur
- *Klokryp
- *saknar gifttagg
- *två klosaxar
- *åtta gångben
- *3-4 mm lång
- *kan krypa baklänges och i sidled
- *lever inomhus
- *jagar boklöss och kvalster
- *kosmopolitisk art (spridd med människan)
- *återfinns i gamla böcker

Jag fylldes av ånger och mitt hjärta grät. Varför hade jag dödat detta lilla nyttodjur? Jag begravde liket i svart jord och bad en tyst bön om att denna lilla själ skulle finna en himmelsk bokhylla.

Långt senare träffade jag äntligen en annan bokskorpion. Lycklig till sinnes erbjöd jag den ett hem i bokhyllan bland romaner och lyrik.

Välkommen till din nya boning!
Jag hoppas du trivs.

Text: Sanna Sofia Vuori
Illustration: Lotta Fors

Klassiskt delas skaparna av en bilderbok in i författare och illustratörer. Men ibland simmar rollerna lite in i varann och ofta är det samma person som har bägge hattarna. Hur är det - hur uppfattar bilderboksläsaren dessa två - är skaparen av texten och skaparen av bilden likvärdiga?

Ida-Lina Strang är konstpedagog, och har arbetat med barnböcker både som redaktör och i olika kulturella och pedagogiska sammanhang.

"Barnboksläsare är ju inte en homogen grupp, så det är inte helt lätt att svara generellt på frågan hur de ser på författare versus illustratörer", säger hon.

Heidi Höglund, PeD, docent i litteraturdidaktik menar att skillnaden snarare ligger i uppfattningen om text kontra bild, än i hur man ser på upphovspersonerna.

"Min erfarenhet från både forskning och undervisning är att ungdomar ofta initialt uppfattar texten som det huvudsakliga bärande elementet, medan illustrationerna eller det visuella inte ges samma uppmärksamhet vid en första läsning. Detta kan dels bero på etablerade föreställningar om boken som ett i grunden skriftburet medium, dels på en begränsad vana att läsa och tolka visuella uttryck. När ungdomarna däremot ges möjlighet och ingångar att arbeta mer analytiskt eller kreativt också med det visuella, öppnar sig verket på ett helt annat sätt. I många fall reagerar de då starkare på och fäster större

uppmärksamhet vid bildens uttryck än vid textens. Detta gäller särskilt bilderböcker där det visuella inte enbart illustrerar eller kompletterar texten, utan snarare utvidgar eller ibland till och med motsäger den. Sådana spänningar skapar intressanta kontraster som kan väcka diskussion och nya slags tolkningar."

"Det beror mycket på vilken förståelse läsaren har," säger Ida-Lina Strang. "De allra flesta barn, och faktiskt också betydligt fler vuxna än vi inom kulturfältet kanske skulle tro, tänker inte alls på upphovsmakarna till böckerna de läser. De flesta barn tänker inte överhuvudtaget på att det faktiskt är någon som gjort boken."

Författaren, dramatikern och journalisten **Malin Kivelä** som är nyvald ordförande för FSF har skrivit texten till böcker för både barn och vuxna. Hon håller med. "De blir förbryllade och stela när deras förälder presenterar mig för dem och säger att jag skrivit den och den boken, som de ju brukar läsa. Kanske om något barn är särskilt intresserat av att teckna och måla så kanske de lägger vikt vid vem som gjort bilderna, till exempel, men jag är inte säker? Eller om en författare är en kändis, som Astrid Lindgren."

"De flesta mindre barn tycker att allt vuxna människor gör är spännande och intressant, oavsett om det är att skapa en bok, vara polis eller arbeta på MacDonalds," säger Strang.

INTERVJU

Lydia, 18 år och **Mirjam**, 9 år studerar Ordkonst på Sydkustens Ordkonstskola. De är nog mer insatta i böcker än många barn. De tycker båda att författarens och illustratörens jobb är lika viktiga inom bilderbokskonsten.

"Till författarens jobb hör att komma på själva berättelsen och föra fram den med hjälp av text" tänker Lydia. "Illustratörens jobb är att föra fram berättelsen med hjälp av bilder. På ett sätt berättar de samma berättelse, men på olika sätt, eftersom bilderna hjälper läsaren att följa det som händer mellan raderna och mellan sidorna i boken" fortsätter Lydia.

Behandlas upphovspersonerna till text och bild olika i offentligt rum och media?

"I nätbokhandlarna syns illustratörens namn ofta inte, medan skribenten ofta framstår som ensam skapare av boken. Detta är felaktigt och problematiskt, eftersom bådas bidrag är jämbördiga", säger **Maria Sann**, som på sina egna sociala medier aktivt lyft fram problematiken. Sann är konstnär och illustratör samt vice ordförande för Kuvittajat ry. Hon har skapat böcker tillsammans med flera författare.

"Det beror nog lite på sammanhanget", säger Ida-Lina Strang. "Men generellt tänker människor kanske mer på författare än illustratörer när det handlar om böcker. Barnboksmakare har ju fått slå sig fram för att överhuvudtaget bli tilltänkta på scener och i media, och då är det kanske inte så

INTERVJU

svårt att tänka sig att illustratörerna varit ännu mer osynliga, och haft ännu färre forum än författarna.

Gällande vuxna läsare av bilderböcker tycker Malin Kivelä att det är skillnad i hur man bemöts. "Det känns ofta som att författaren nämns mer automatiskt. Illustratören får man oftare påminna om att existerar." Kivelä tycker det ändå går framåt. "Illustratören har börjat uppmärksammas och respekteras mer på egna villkor, som en konstnär i egen rätt."

"Jag hör mer om texter än om bildkonst. Jag studerar på gymnasiet och då är förstås fokus på lektionerna i svenska och litteratur mer på att producera text än på att illustrera," säger Lydia.

Mirjam berättar att hon känner till Linda Bondestam. "Hon både illustrerar och skriver!"

Det verkar vara många illustratörer som även skapar texten nuförtiden. Har det alltid varit så?

"Det är inte ett nytt fenomen," säger Ida-Lina Strang.

"Det kan delvis bero på att bilderbokens visuella uttryck har fått allt större uppmärksamhet, inte minst inom forskning", säger Heidi Höglund. "Det kanske leder till en tilltro att det visuella kan bära väldigt långt. Det visuella berättandet har också fått ett ökat

genomslag i samhället i stort, vilket naturligtvis även påverkar litteraturfältet."

"En del bilderboksmakare både skriver och illustrerar, men jag tycker ofta det är rätt tydligt om fokuset ligger på texten eller illustrationerna i de fallen", säger Strang. "Så finns det en del bokmakare som är helt sömlösa i fråga om bild och text, där det inte alls är tydligt vilket som kommit först. Eva Lindström tycker jag är ett bra exempel på en nulevande bilderboksmakare som till fullo bemästrar och balanserar både text och bild."

I Svenskinland har det under en lång tid varit vanligt med bilderböcker där författare och illustratörer samarbetar, men nu verkar trenden vara att illustratörer oftare skriver texten också. "Jag tycker själv att samarbeten ofta ger en extra dimension till bilderboken, att man i bästa fall kan känna att berättelsen ses ur flera perspektiv, och att bild och text lämnar tomrum och stöder varann på ett oväntat sätt. Det är synd om den dynamiken försvinner. Jag tycker att det på de flesta områden i livet är värdefullt att flera ögon ser på saker ur olika perspektiv," säger Strang.

Maria Sann tänker att orsaken till att illustratörer vill skapa även text är att de som jobbar med bilderböcker antagligen är djupt intresserade av berättarkonsten och boken som medium.

"Det finns många exempel där illustratören

har kommit på idén för boken, har bidragit med ett synopsis för boken eller bidragit till utvecklingen av texten under processen. Kanske känns steget inte så stort för dem som är vana med att arbeta med berättelser och konst på ett djupare plan?"

Malin Kivelä säger att det finns många exempel på det genom historien. "Säkert är det jättegivande att göra både och om man kan, som motvikt till samarbetet med författare till exempel. Friare. Kanske illustratörerna som skriver också gärna vill ha respekten som lätt tillfaller författare, och inte bli i skymundan, vilket är högst förståeligt."

Men kan författare då börja illustrera också?

Både docent Heidi Höglund och illustratör Maria Sann svarar kort och kraftigt att det självklart är möjligt.

"Ja, det finns exempel på författare som illustrerar, eller illustrerat, sina texter", säger Strang. Till exempel illustrerade Barbro Lindgren flera av sina kapitelböcker, och Antoine de Saint-Exupéry illustrerade också "Lilla Prinsen" själv. Lena Frölander-Ulf både illustrerar och skriver sina bilderböcker och kapitelböcker. Jag tror att det finns många fler författare som skulle kunna illustrera sina texter själva. Kreativa personer är ofta kreativa på många plan."

Författaren Malin Kivelä kunde inte tänka sig börja illustrera.

"Jag njuter av bildkonst och var helt bra på teckning i skolan men utvecklingen avstannade tvärt då skolan tog slut och har nu krupit bakåt till streckgubbsstadiet. Att börja skapa bilder professionellt känns som en både omöjlig och onödig tanke. Det finns så många bra bildskapare att jag definitivt kan hållas vid min läst. Däremot drömmer jag ibland nuförtiden om att måla stort med kladdiga färger, bara på skoj, typ gå en kurs på Arbis, för att slappna av med något som jag inte har någon som helst ambition med."

När Kivelä skriver bilderböcker gillar hon särskilt att det är ett samarbete, en kollektiv process. Man överraskas, utmanas, stöts och blöts, när ofta ganska djupa lägen då något kvistigt ska lösas. "Men jag har ju mina vuxenböcker där jag får bestämma allt, så vem vet vad jag skulle hitta på om jag inte hade den delen också..."

Konstpedagog Ida-Lina Strang gissar att orsaken till att det mer sällan sker än tvärtom - trots att det blivit mycket vanligare att ha bilder i kapitelböcker än det var för bara femton år sen - delvis har med ekonomi att göra. Många bilderboksmakare delar på royaltyn, och då kan det kanske kännas attraktivt att själv både skriva och illustrera. Då får man själv styra över processen, men får också all royalty. I kapitelböcker är den

ekonomiska modellen oftast annorlunda, där är det författaren som får royalty, och illustratören kommer in i processen senare, och får ett arvode för arbetet. Då känns det kanske inte lika viktigt att själv illustrera. Bilder i kapitelböcker har också en lite annan funktion än bilder i bilderböcker, och är inte lika avgörande för upplevelsen av texten.

Hur ser grundskolan ut - har barnen lika mycket undervisning i att skapa text som i att skapa bild?

Mirjam som går i lågstadiet har mera svenska än bildkonst. "Svenska har vi alla dagar, och då skriver vi ofta diktamen. Bildkonst har vi bara en dag i veckan."

Lydia som går i gymnasiet säger att det är mer fokus på att lära sig hur man skriver bra svar i studentexamen än på att rita. "Jag har tänkt avlägga ett diplomarbete i bildkonst och kommer via detta att få in bildkonstkurser i mitt schema. Jag skriver på ordkonstlektionerna och skriver och ritar på min fritid. Även om mina bildkonstverk inte alltid har en exakt koppling till de texter som jag skriver så har jag nog insett i att båda är svåra jobb. Bilderna och texterna fungerar liksom i symbios i bilderböcker och berikar varandra."

"Textskapande är i högre grad integrerat i alla ämnen och är ofta kopplat till utvärdering och bedömning, medan bildskapande oftare är koncentrerat till

INTERVJU

färre ämnen och i högre grad kopplat till estetiska och mer personliga uttryck", tänker Heidi Höglund. "Samtidigt är det viktigt att betona att dessa uttrycksformer inte behöver ställas mot varandra. Bilderboken är ett tydligt exempel på en konstform att utforska med fokus på både text och bild, och deras samspel."

"Många barn och vuxna uppfattar bildkonst och att skapa bilder som något svårt. Så är det också med idrott, musik och drama. Det är ämnen där det är väldigt tydligt om du behärskar det eller inte, och skolan har kanske inte alltid varit jättebra på att avdramatisera den känslan," säger Strang. "Därför hänger den kvar hos vuxna. Nästan alla människor producerar text dagligen, men en väldigt liten mängd människor producerar bild dagligen."

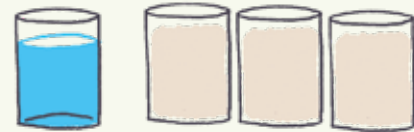
"Jag börjar alltid med att skriva, och ritar sedan där det finns plats på pappret." förklarar Mirjam om sitt skapande på fritiden.

"Att kunna skapa, inte bara bild, utan allt möjligt, är oerhört viktigt för att kunna förstå sig själv och andra. Med bild kan vi också, framför allt i dagens samhälle, påverka väldigt mycket. Utan konst och kultur är vi väl knappt människor alls", säger Ida-Lina Strang.

NERA PYSSSEL

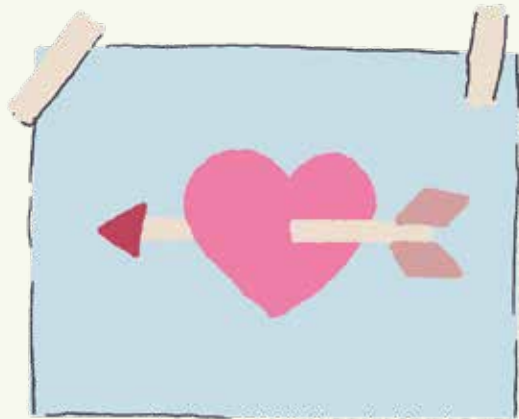
av Maria Sann

1. Blanda din pappersmassa enligt anvisningarna på paketet. Den pappersmassa som jag använder behöver en del vatten per tre delar torr pappersmassa.

2. Den färdiga smeten har en konsistens som liknar risgrynsgröt.

3. Medan pappersmassan suger i sig fukten hinner du skissa fram ideer för vad just du vill skapa. Jag har tänkt skapa ett hjärta med en av förälskelsens ängel Amors pilar igenom det.

4. Sen gäller det att sätta igång med att forma den grötiga massan till den form du vill. Det kan kännas kletigt i början, men ha tålamod och ta bort eller lägg till pappersmassa vid behov. Använd ett underlag som tål fukt, t.ex ett bakplåtsskydd av silikon.

5. När din skapelse är helt torr kan du måla den. Vattenfärg, akryl eller gouache är prima alternativ, men du kan även testa på att färglägga med tuchpenna om du vill.

Du behöver:

- pappersmassa
- en bunke
- fukttålande underlag
- skisspapper
- pennor
- målfärger eller tuscher
- pensel och vatten

TIPS!

Pappersmassan torkar snabbare ju mindre föremålet du skapar är. Om du trär en tråd igenom föremålet kan du till exempel hänga det i julgranen.

Illustration: Nadja Andersson

BJÄSSEN: BERÄTTELSE FRÅN ANDRA DIMENSIONEN

Text: Krister Lillas

Illustration: Amanda Öhberg Dias

Visto Förlag

Den tredje delen i *Berättelser från Andra dimensionen* är nu klar. I boken *BJÄSSEN* tar sig tre av Amelias klasskompisar – Kevin, Oliver och Leon – tillbaka in i Andra dimensionen för att titta på de jättelika vattenormarna. Men i stället stöter de på Slottsherrens nya hantlangare Arkitekten. De möter också jättedinosaurien Bjässen, det nya vapnet i kampen mot jägarna. Och dessa får igen rycka ut för att försöka rädda de tre killarna.

Berättelser från Andra dimensionen har som första målsättning att ge barn och ungdomar som klarar av ett avancerat språk men som inte orkar, vill eller ids läsa böcker på 300-400 sidor, ett alternativ. Seriens böcker ligger på 100-130 sidor, men har ett språk motsvarande en mycket tjockare bok. Det är korta kapitel, få karaktärer och en spännande handling som drivs framåt hela tiden. Bladvändarfaktorn är med andra ord hög.

Vad fick dig att vilja skriva serien *Berättelser från Andra dimensionen*, Krister Lillas?

Den avgörande droppen var när jag insåg hur många duktiga läsare som konsekvent dissade tjocka böcker och valde lättläst litteratur långt under den egna läsförmågan. Om det inte finns tunna böcker som samtidigt är språkutvecklande och har ett stort ordförråd borde ju någon skriva dem, tänkte jag. De två första delarna, *REVOR* och *VARGAR*, ligger på 136 resp. 112 sidor och det är i den gaffeln jag försöker hålla mina manus.

Vem av huvudkaraktärerna identifierar du dig med mest?

Jag ser nog kanske mest Albin i mig själv – flytta, komma till ny skola med allt vad det innebär, tidvis inga riktigt nära vänner, trivas bra i eget sällskap, när något måste göras gör man det bara, bruket av sarkasmer, samma födelsedag(!) – men vi är också på många sätt väldigt olika. Han är ju om än ofrivilligt en enstöring. Jag är betydligt mer social och utåtriktad.

Hur träffades du och Krister och hur har samarbetet sett ut med böckerna om den Andra dimensionen, Amanda Öhberg Dias?

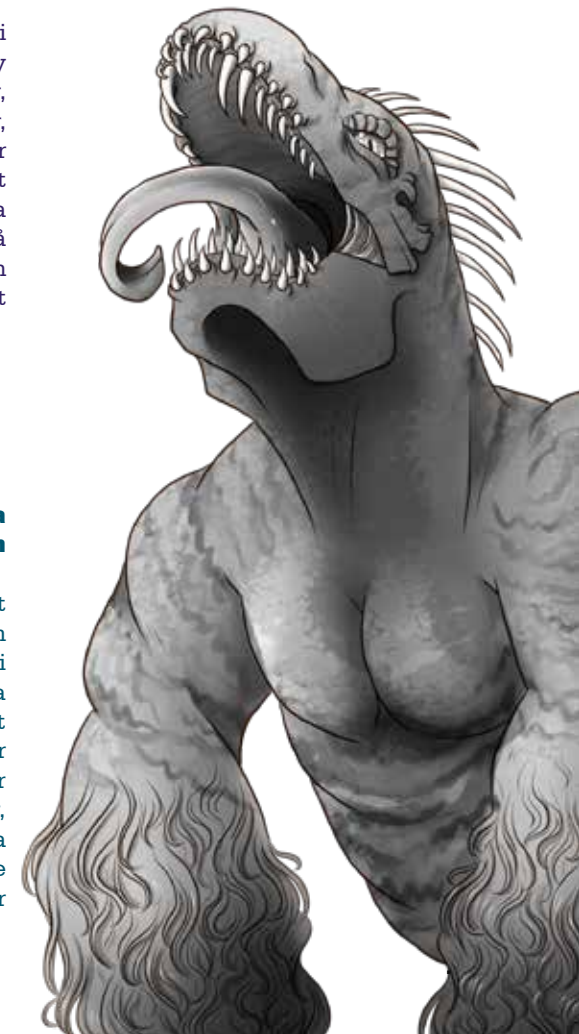
Krister Lillas var min modersmåls- och musiklärare i högstadiet, så vi har känt varandra sen flera år tillbaka. När Krister började skriva sin första bok tog han kontakt med mig, eftersom han mindes att jag gillade att teckna monster. Vi har ett effektivt samarbete och är oftast överens om hur saker ska se ut.

Vad inspirerade dig i det visuella skapandet av världarna och karaktärerna?

Själva teckningsstilen är mest inspirerad av manga, som influerade mitt tecknande redan i lågstadiet. Den passar bra till böckerna med tanke på åldersgruppen och att Krister Lillas gärna vill ge ut flera böcker i året. Med karaktärernas design utgår jag främst från Kristers beskrivningar, men inspireras ofta av antingen nutida mode eller medeltida klädstilar, beroende på ifall karaktärerna är från första eller andra dimensionen.

Författarporträtt: Amanda Öhberg Dias

JAG DRÖMMER OM ÄLGAR

Originaltext: Joan Gannij
Översättning & illustration: Irmelin Sandman Lilius
Litorale

Har du nånsin sett en älg? Eller blir du för ivrig och pratar för högt när du går i skogen? Älgar är skygga djur...

Den holländska konstnären Joan Gannij har i många år besökt Finland, och har alltid drömt om att få se en älg. Hennes längtan blev en dikt, som Irmelin Sandman Lilius översatte till svenska och illustrerade med bilder i ymnig akvarell.

En rimmande bilderbok om den ståtliga kungen i våra skogar för barn i alla åldrar.

Irmelin Sandman Lilius, som i år fyller 90 år, är inte bara en framstående författare utan också en särpräglad illustratör med en tydlig egen röst. Hennes bildvärld präglas av fantasi, detaljrikedom och en varm, ofta lekfull ton där verklighet och saga flyter samman som väcker barnens intresse. Hon bygger sina egna visuella världar som lever kvar långt efter att boken är stängd.

How did you come up with the idea of this book, Joan Gannij?

I have always been fascinated by moose. During travels to Finland and Norway to research travel guides, I was always arriving too late to witness a moose who had just been swimming in a lake, visiting someone's garden, or with its family walking through the forest. After dozens of these missed sightings, I was convinced that moose were like unicorns--and didn't really exist. During a visit to Hangö around 1997, I met Irmelin in a local bookstore/cafe where I had first spotted her husband Carl Gustav Lilius reading and wanted to take his photograph. I visited his exhibition that afternoon and

Irmelin invited me for tea the next day. It was there I discovered her beautiful books and her magical, mystical knowledge of moose. The next day I returned to Helsinki by train and kept a sharp eye out the window on the woods, hoping to spot a moose waving farewell to me. I took out my notebook and wrote a rhymed text for a children's book, with the working title: *Have You Ever Seen a Moose?* That evening I called Irmelin and read her the text over the phone. She returned my enthusiasm with her own and in the next weeks, did a series of lovely watercolors which brought my text to life on the page.

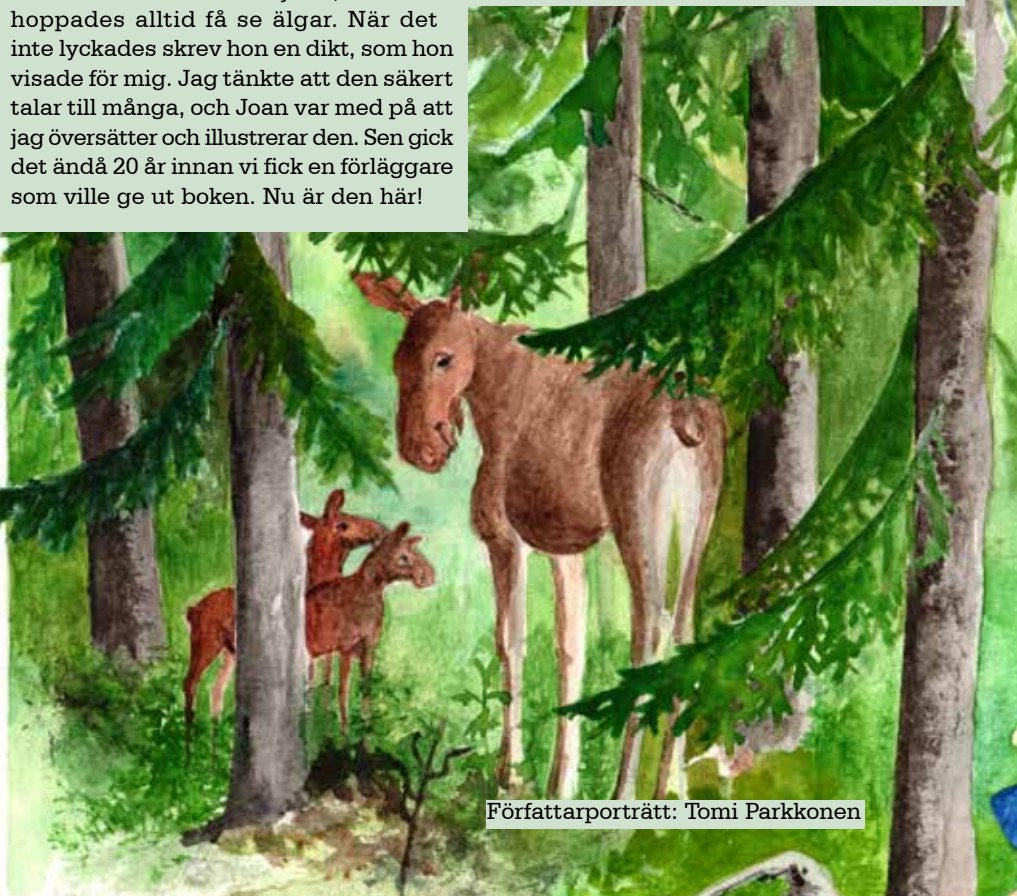
Hur introducerades du till Joans originaltext och vad inspirerade dig till att vilja illustrera den, Irmelin Sandman Lilius?

Joan och jag lärde känna varandra 1998 när hon kom för första gången till Hangö. Hon kom sedan tillbaka varje år, och hoppades alltid få se älgar. När det inte lyckades skrev hon en dikt, som hon visade för mig. Jag tänkte att den säkert talar till många, och Joan var med på att jag översätter och illustrerar den. Sen gick det ändå 20 år innan vi fick en förläggare som ville ge ut boken. Nu är den här!

Vad använde du för teknik och material i skapandet av bilderboken?

Helt enkelt akvarell på papper. Det är ett av de sätt jag bäst tycker om för att uttrycka mig i bild.

Författarporträtt: Tomi Parkkonen

DEN MÄRKVÄRDIGA KAPPSÄCKEN

Text: Sanna Sofia Vuori
Illustration: Silja-Maria Wihersaari
Förlaget M

I en kappsäck gömmer sig en hel värld. Innan vi öppnar den är allt möjligt: dagdroppar, musikinstrument, svärd och de bästa timmerstockarna ryms med. I fantasin är det ju möjligt. För – varför inte?

När Anita Anka är på väg hem till sin bästa vän Gretel Groda upptäcker hon en märkvärdig kappsäck som lämnats vid Gretels grind. Vad innehåller den? Om torsdagar samlas djuren vid dammen hemma hos Gretel och berättar historier för varandra. Den här gången har Simeon

Har du någon gång hittat en mystisk kappsäck eller annat fantasieggande föremål, Sanna Sofia Vuori?

En gång när jag var liten hade ett gäng småvarelser flyttat in i städskrubben hos min mormor. De fick en hel värld. De fanns med i hennes dödsannons också 20 år senare.

Berättelsen har flera roliga karaktärer. Vem är din favorit eller vem identifierar du dig med?

Alla! Olika från dag till dag. Jag tycker de är så underbara prototyper av olika personligheter.

Vad packar du i din kappsäck om du ska iväg på resa?

Jag packar en massa totalt onödigt i sista sekund. Jag är jättebra på att planera och ännu bättre på att inte följa mina fina planer. Men kanske allt blir lite roligare om man tar det lite spontant. Som min dotter som promenerade hem från ett kalas en kylig vårkväll häromdagen iklädd sommarklänning, ishockeyhjälm och fotbollsskor.

Författarporträtt: Frida Lönnroos

DEVERTS ÄVENTYR I SKÄRGÅRDEN

Text: Alina Johansson
Illustration: Ida Engström
Libraria

Devert är sju år och en riktig skärgårdsunge. Han bor på en liten ö tillsammans med mamma och pappa och katten Majsen. Mamma jobbar i stan och pappa är fiskare. Hans bästa kompis heter Lova och med henne blir det lätt både äventyr och hyss.

Hur föddes idén till den här boken, Alina Johansson?

Att skriva en bok var inget jag hade planerat, berättelsen bara kom till mig, och jag kände genast att jag behövde få ner den på papper. Inspirationen hämtade jag både från min egen barndom och från människor nära mig: min man, mina syskon, min farfar och andra släktingar. Deras minnen och berättelser från barndomen

Vad är ditt förhållande till skärgården?

Skärgården är en viktig del av mitt liv. Jag har tillbringat alla somrar på vår sommarstuga, som är min farfars barndomshem, och hans berättelser därifrån betyder mycket för mig. Min farfars pappa var sjöman, och längtan till havet har gått i arv i vår familj. Både min mormor och farmor kommer från samma ö, vilket gör den till min allra käraste plats. Havet och naturen är också en naturlig del av mitt liv, inte minst eftersom min man är fiskare.

Deverts äventyr i skärgården är en nostalgisk barnbok inspirerad av en uppväxt i vår skärgård flera decennier bakåt. Boken bjuder in läsaren till skärgårdens fyra årstider, vardag och äventyr. Namnen på karaktärerna är inspirerade av båtar och havet. Bilderboken om Devert är riktad till barn, men lär vara en nostalgisk upplevelse även för äldre.

Vad var det bästa med arbetet med den här boken, och vad var det svåraste, Ida Engström?

Det bästa var att få skapa hela Deverts värld, men samtidigt också det svåraste. Mina illustrationer innehåller ganska mycket detaljer och jag fick dubbel- och trippelkolla att alla träd, stenar och tvättlinor fanns med i bakgrunden på de bilder där de skulle synas.

Hur träffades du och Alina och hur gick samarbetet med boken till?

Alina kontaktade mig med texten och berättade att hon sökte en illustratör. Jag blev direkt intresserad och illustrerade först en provbild på karaktärerna. Efter det hade jag i stort sett full kreativ frihet i mitt arbete, vilket gjorde processen väldigt rolig och givande.

PÅ MIN LILLA Ö: RIMLIGA OCH ÖRIMLIGA RIM

Text: Martina Moliis- Mellberg
Illustration: Sanna Mander
Schildts & Söderströms

Det är sommar och skolan har precis tagit slut när Elliot med syster och mamma åker ut till mosters ö. Elliots huvud är fullt av fantasier och rim om allt som kan hända där. Men storasyster verkar plötsligt kräva mer än ordlekar av tillvaron. Kanske en glass kan pigga upp henne?

Poeten Martina Moliis-Mellberg är tillbaka med en fristående uppföljare till *I mitt*

Varifrån kom idén till den här boken, Martina Moliis- Mellberg?

Efter *I mitt lilla huvud* fortsatte jag tänka på Elliot och systemen. Rätt snabbt såg jag framför mig hur de tillbringade sommaren i skärgården och jag började rimma bara för att roa mig själv. När jag väl hade hela berättelsen var det bara att hålla tummarna för att både förlaget och Sanna skulle vilja göra ett återbesök i Elliots lilla huvud.

Är du mer lik Elliot eller systemen?

Jag är nog mer lik Elliot tror jag. Precis som den har jag ganska bra fantasi och kan roa mig själv med att hitta på små berättelser om det jag ser. Jag har också ett rätt litet huvud och brukar ha keps på mig.

Vad är ett orimligt rim?

En mycket bra fråga! Det går kanske att tänka på det från två olika håll. Ett slags orimligt rim är väl ett som inte rimmar, och ett annat är ett som är så knasigt att det känns orimligt. Och ö-rimliga rim, som finns i den här boken, är rim om saker som händer ute på öar.

Vad inspirerade dig i tecknandet av karaktärerna och övärlden, Sanna Mander?

Jag ville att miljön i boken skulle kännas som en äkta Östersjö-ö, så jag illustrerade lite mer naturtroget än vanligt. Ändå måste alla märkliga situationer som Elliot ser trovärdigt smälta in, så där tog jag till lite komedi och karikerade mer.

Vad är den perfekta sommarplatsen för dig?

På sommarlovet vaknar jag och min son Ossi alldeles för tidigt, så vi brukar packa med några ostfrallor och cykla till Blåbärslandet. Vi har vår egen lilla plätt vid vattnet där vi ligger och läser serier i några timmar. Sen cyklar vi hem när alla andra precis vaknat.

Vad eller vem inspirerar dig just nu?

För tillfället är jag trött på att rita och att sitta vid datorn, men är peppad på att sy. Jag går på loppisar och letar roliga tyger och plagg att omvandla till nåt nytt. Just nu har jag en rutig köksduk som jag hoppas blir en skön sommarkjol!

OM DU MÖTER EN SILVERFISK

Text: Malin Kivelä, Martin Glaz Serup
Illustration: Linda Bondestam
Förlaget M

*Men vi sover inte.
Vi, silverfiskarna.
I "ditt" badrum lever vi.
På natten ostörda.
I badrummets vilda natur!*

Vad ska du göra om du möter en silverfisk? För till skillnad från de flesta vilddjur, som funnits redan före dinosaurierna, bor vi silverfiskar hemma hos dig. I badrum och kök, i sängar och soffor. Dina föräldrar kanske tror att vi inte gör det. Inte just hos er. De kanske för en förtvivlad kamp emot oss. Men där är vi ändå.

Men vi är egentligen inget annat än väldigt små och snälla och renliga. Och nyttiga. Vi sprider inga sjukdomar, utan bara glädje! Vi har många märkliga förmågor, som att vi inte alls är fiskar, utan alla insekters förfäder. Och det är lika bra att gilla läget för det går nästan inte att bli av med oss. Vilken tur!

I *Om du möter en silverfisk* får vi äntligen komma till tals. Helt stillsamt vill vi påstå att frågan inte är om vi möts, utan när. När det sker ska du titta fridsamt på oss, liksom vi tittar glatt på dig. Så kan vi samexistera vidare.

Om du möter en silverfisk är en ytterst fristående fortsättning på Malin Kiveläs, Martin Glaz Serups och Linda Bondestams älskade *Om du möter en björn*, som nominerades till Augustpriset, Finlandapriset, Nordiska rådets barn- och ungdomslitteraturpris, Runeberg junior och Stregapriset.

Vad var det bästa med arbetet med den här boken, Malin Kivelä?

Att få ha ett projekt med Linda och Martin. De är så roliga att vara med och så bra på det de gör. Vi har samma humor och kan också prata om svåra och djupa saker, i samma mening som vi har skämtat. Det känns som att leka när vi är tillsammans.

Har du haft ett speciellt djurmöte, Martin Glaz Serup?

I nat drømte jeg at jeg havde en hvid hund, min kone og jeg var ude og luften den, vi kunne kun dårligt styre den, fordi vi gik med den så sjældent – og måske var det faktisk også en overraskelse for os at vi havde en hund. Vi gik tur med den i en kort, rød hundesnor. De var flotte sammen de farver, hvid og rød. Det var enten meget tidligt om morgenen eller sent om natten, så farverne henlå i halvmørke.

Vem eller vad inspirerar dig just nu, Linda Bondestam?

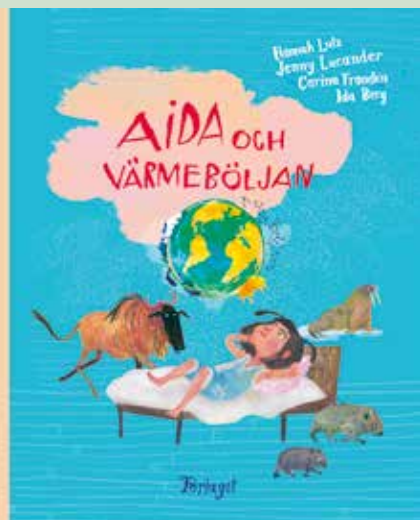
Jag är otroligt inspirerad av en mycket speciell fågel som heter Kakapo, också känd som ugglepapegojan. Den är mycket rund, faktiskt världens tjockaste papegoja, därför kan den inte flyga utan skuttar runt på marken eller klättrar upp i de höga trädskronorna. Om den behöver komma ner snabbt låter den sig falla som ett äpple. På grund av människan är den tyvärr nästan helt utrotad men för tillfället gör vi allt i vår makt för att rädda den.

FORTSÄTTNING
FÖLJER →

AIDA OCH VÄRMEBÖLJAN

Text: Hannah Lutz, Ida Berg,
Carina Frondén
Illustration: Jenny Lucander
Förlaget M

Aida bor i ett stort hus med många människor och sjuttiofem djur: fyra hundar, en hamster, tre snäckor, sju möss i källaren och fem på vinden, fyrtiotvå silverfiskar och tretton pälsängar. Så långt har Aida räknat hittills.

Aida är ett nyfiket barn med en särskild förbindelse till djur. Om hon lyckas ställa in öronen rätt så kan hon höra dem genom både väggar och golv. Och i drömmen blir hon ett djur i vattnet, på marken och i luften. I skogen nära sitt hem känner hon hur myrorna arbetar i jorden.

Den här bilderboken ger läsaren en inblick i hur klimatförändringen påverkar livet för djur på olika håll i världen. När Aida tar olika skepnader ser hon världen från nya perspektiv: valrossen som får svårare att hitta mat då isarna smälter och fjärlisfiskerna som inte trivs i det för varma vattnet. Rosenfinken vars flyttväg påverkas av översvämningar och vombaten som springer undan en skogsbrand.

Klimatförändringen berör oss alla och skapar både frågor och oro hos allt mindre barn. Denna skönlitterära bilderbok förmedlar fakta på ett fantasifullt sätt utan att lägga ansvaret på barnens axlar. Empati och fantasi är kanske just de superkrafter vi behöver för att ens sätta igång att lösa klimatkrisen.

Hur föddes idén till Aida och värmeböljan, Carina Frondén?

Sommaren när min äldsta dotter (vars tredje namn är Aida) fyllde fem år var det värmebölja. Strandvattnet täcktes av en tjock grön sörja och vi svettades i vår lilla lägenhet. Det pratades på nyheterna om konsekvenser av klimatförändringen och när min dotter började ställa frågor om det tänkte jag att jag letar fram en barnbok om temat. Men en konkret och informativ bok för barn under skolåldern hittade

jag inte hur jag än dök i både sökmotorer och biblioteksbokhyllor. Då väcktes idén till boken. Och till min stora glädje ville både Hannah (vars texter jag tyckte var fantastiska redan då vi var tonåringar) och Ida (vars förmåga att förmedla kunskap om temat imponerade på mig stort när vi något år tidigare jobbat med lättlästa faktakort om klimatförändringen) vara med.

Vad var det bästa med arbetet med den här boken, Hannah Lutz?

Innan vi började jobba på den här boken var det länge sedan jag hade skrivit kollektivt. Det fascinerade mig hur texten utvecklades och tog form mellan oss, och rörde sig bortom våra individuella röster mot en gemensam ton. Boken växte också mycket för mig när jag såg Jennys Lucanders första illustrationer.

Har du haft ett speciellt djurmöte, Ida Berg?

Jag satt på gräsmattan när en pärluggla kom flygande och landade i trädet intill. Vi iakttog varandra en långt stund. Det var häftigt, men otroligt nog hoppade samtidigt en hare förbi trädet. Ugglan satt kvar och det var först när en nötskrika ville landa på samma gren som den valde att flyga vidare. Det var många oväntade djurmöten i ett.

Hur gör du för att inte känna hopplöshet när det kommer till klimatkrisen, Jenny Lucander?

Jag vägrar låta bli att prata om klimatkrisen. Och jag försöker göra något själv, alltså ge vika på egna privilegier. Som att sluta äta kött och försöka resa mindre och klimatsmart.

HOVNARRENS HEMLIGHET

Sebastian Nyberg
Schildts & Söderströms

En äventyrsroman om försvinnanden, hemligheter och historiska skatter värda att dö för.

För två år sedan hittade kusinerna Malin, Benjamin, Axel och Isabella en över tvåhundra år gammal skatt i närheten av sin sommarstuga i Birkaland. En stor utställning baserad på skattens pergamentrullar öppnar på Nationalmuseum i Stockholm och kusinerna är inbjudna för att fira den historiskt viktiga upptäckten. Men vernissagen är knappt över innan

Hur föddes idén till den här berättelsen, Sebastian Nyberg?

Den föddes ur en massa olika idéer som jag sedan slog ihop till ett långt äventyr, men den första inspirationen fick jag av verklig historia: dels att Gustav Vasa besökte Pargas år 1555 och dels att det på 1500-talet fanns en svensk hovnarr som kallades Lilla Gunnel. Jag tyckte det var så intressant att jag ville använda det här i en berättelse om en skatt.

Måste man ha läst Adjutantens Hemlighet för att hänga med i den här boken?

Nej, det måste man inte, även om det är samma huvudpersoner som nu är två år äldre, och storyn handlar om en fortsättning på skattjakten i den första boken. Hovnarrens hemlighet funkar som en fristående berättelse. Men jag tänker också att man kan läsa Adjutantens hemlighet efteråt om man först läst Hovnarren och blir nyfiken på det som hände innan.

Benjamin är försvunnen och vad som ser ut att vara ett terrorattentat sker i Stockholms tunnelbana. I ett huj är tonåringarna en ny skatt på spåren, men det finns fler som letar och deras motståndare verkar inte sky några medel för att lägga beslag på skatten.

Hovnarrens hemlighet är en fristående uppföljare till *Adjutantens hemlighet* (2022). Berättelsen utspelar sig parallellt i nutid och på 1500- och 1800-talet med spår ända till det bysantinska rikets fall.

Vad var det bästa med arbetet med den här boken? Vad var svårast?

Det bästa med den här boken för mig blev interaktionerna mellan huvudpersonerna, speciellt mellan Benjamin och Axel och de två kurdiska tjejerna Rojin och Ciwan, som hjälper dem lite senare i boken. Jag skrev in dem av en slump, men de blev i mitt tycke väldigt lyckade karaktärer och känns äkta. Sedan är jag så klart nöjd med allt det mystiska kring skattjakten, allt från kryptiska urgamla ledtrådar till maskerade skurkar.

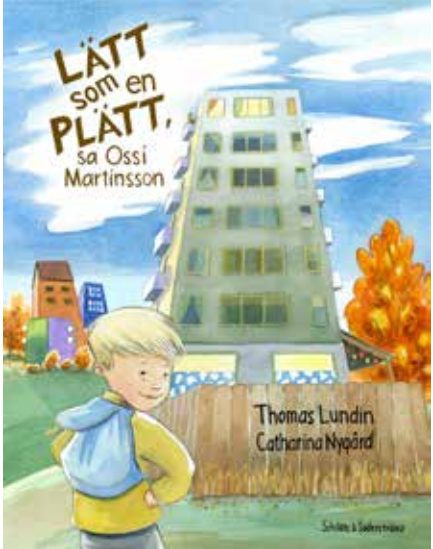
Det svåraste var när jag körde fast i manuset upprepade gånger på grund av den komplexa historien och var nära att ge upp, men det löste sig när jag insåg att jag inte behöver förklara exakt allt i boken - vissa grejer får läsarna helt enkelt ana sig till via nästan obetydliga ledtrådar här och där.

Författarporträtt: Vanessa Forsten

LÄTT SOM EN PLÄTT, SA OSSI MARTINSSON

Text: Thomas Lundin
Illustration: Catharina Nygård
Schildts & Söderströms

Ossi Martinsson går i Stjärnkransens förskola. Men helst går han till sin mormorsmor Helena. Hos henne kan vad som helst hända. Idag visar Ossi Helena hur man streamar musik. Och Helena lär Ossi att spisa plattor, på en riktig skivspelare. De dansar så att de nästan glömmer tiden. Och Helenas mellanmålsplättar!

Hur föddes idén till den här boken, Thomas Lundin?

Jag chockades över nyheten att finlandssvenska pojkars modersmålskunskaper i dag är på samma nivå som barn som läser S2, alltså svenska som andra språk. Eftersom jag är övertygad om att allt startar med barndomens högläsning ville jag skriva en bok som förhoppningsvis talar till små pojkar (och förstås också flickor!) och deras vuxna. En bok som de tillsammans vill återvända till. Trots att Ossi inte är Thomas, är mycket inspirerat av min egen barndom då jag närmast dagligen umgicks med mina mor- och farföräldrar och också deras föräldrar.

Hur träffades du och Catharina?

Vi träffades på en rolig efterfest i Stockholmsnatten år 2011. När jag bokdebuterade med Tjo, hopp och kärlek år 2024 var det självklart för mig att be Catharina illustrera boken. Då jag såg hennes bilder sa jag att vi bara MÅSTE göra en bilderbok tillsammans. Så jag skrev en berättelse, som Catharina sedan fördjupade med sitt bildberättande. Boken har kommit till i tre olika länder – i Finland och Norge där jag bor och i Sverige där Catharina bor. Det har blivit många och roliga distansmöten.

Vad var det bästa med arbetet med den här boken, Catharina Nygård?

Det var väldigt kul att skapa bildvärlden till berättelsen, allt från karaktärer till miljöer med möbler, prydnadssaker, lampor, tapeter... Det blev nästan som en lek. Det svåra var förstås hantverket, att måla bilderna så det blir ett sammanhängande flöde. Men också det bästa.

Vem eller vad inspirerar dig just nu?

En sydafrikansk konstnär, William Kentridge. Hans konst är så kreativ och så fri. Han får mig att vilja riva sönder papper, limma ihop dem, rita, sudda och riva lite igen.

Författarporträtt: Frank A Unger, Alion de Mars

HÖSTEN FRÅN
HELVETET: EBBA
BLAUS DAGBOK

Ellen Strömberg
Schildts & Söderströms

När Ebba ska styra upp sitt liv och bli cool stundar kaos.

Ebba Blau ska snart flytta och nu har hon exakt 300 dagar på sig att bli någon annan – någon snyggare, populärare och mindre pinsam, helst! Men hur ska det gå när hon jämt lyckas göra bort och trassla in sig i lögner hon inte vet hur hon ska ta sig ur? Ebbas dagbok är full av dramatik, pinsamheter och stora känslor – men också av längtan efter vänskap, kärlek och att få börja om.

Ellen Strömberg besitter en mästerlig förmåga att skapa unga karaktärer som är så trovärdiga och älskvärda att de går under huden på läsare i alla åldrar. Efter sina framgångsrika ungdomsromaner har hon nu ramat in dynamiken i en sjätteklass med bländande precision.

Hur föddes idén till berättelsen,
Ellen Strömberg?

Den föddes som de flesta av mina berättelser; en person dök upp. Den här gången var det Ebba som dök upp och hon babblade och babblade och babblade tills jag inte hade nåt val än att börja skriva om henne. Före Ebba dök upp hade jag läst mycket brevväxlingar och dagböcker (alltså publicerade såna, inte smygläst andras, haha), så jag tror hon är en produkt av det.

Ebba i boken vill bli någon annan,
coolare. Har du haft liknande
känslor och när tycker du att
du hittade dig själv?

Som yngre började jag ett nytt liv varje skolstart och nyår och ibland varje måndag. Men mina ambitioner höll sällan i sig nån längre tid. Jag tycker fortfarande det är finns något kittlande i att avlägga nyårs-löften och fundera på vem man ska vara nästa termin. Och jag lovar höra av mig så fort jag hittar mig själv, det är säkert när som helst nu.

Vem eller vad inspirerar dig just nu?

Jag tycker det är svårt att veta vad som inspirerar en förrän efteråt. Då kan jag se att "aha, här har jag använt mig av det här". Jag försöker oftast bara gå runt och absorbera så mycket som möjligt. Läsa mycket, promenera mycket, lyssna mycket, titta runt mig mycket. Just nu är jag extra intresserad av allt som har med medeltiden och kloster att göra, men vad det betyder återstår ännu att se.

Vad var det bästa med arbetet med den
här boken? Vad var svårast?

Jag skrev mycket dagbok själv som yngre och det var otroligt roligt att få plocka fram den melodramatiska sidan man kanske bara tillåter sig själv som barn i sin egen dagbok. Svårast var att sluta skriva och inte bygga för stort bygge.

FÅR JAG BO HOS DIG?

Text: Christoffer Mellgren
Illustration: Herta Donner
Schildts & Söderströms

Ute regnar det, men hemlingen Burr har ingenstans att ta vägen. Ett hus med tak och väggar och kanske en dörr vore fint. Och gärna en vän som öppnar, eller en att öppna för. Burr försöker hos Nosen, Myrorna, Fåglarna och Hunden, men ingenstans finns det plats för ett burr. Kan Burr kanske bo hos dig?

Får jag bo hos dig? är en poetisk, varm och rolig debut av dramatikern Christoffer Mellgren i samarbete med illustratören Herta Donner, som även hon bilderboksdebuterar. Det är en berättelse om ensamhet och gemenskap, och om svårigheten i att smälta in på andras villkor.

Har du någon gång känt dig som
Burr, Christoffer Mellgren?

Jo, absolut. Men mer än att vilja berätta om en upplevelse så har jag velat skriva en bok som skapar en situation när den läses. Det är säkert teatertänkandet som gör sig påmint.

Hur skiljer sig processen från ditt
skapande som dramatiker?

Själva skrivandet i sig var inte annorlunda. Men vad jag siktar på med texten är annorlunda. En pjäs blir en del av en föreställning, en bok är något mer självständigt och helt. Och direkt — den ska kunna plockas upp och läsas genast.

Hur kom du på hur hemlingen Burr
ser ut, Herta Donner?

Burr beskriver sitt eget utseende i texten, så den beskrivningen var förstås utgångsläget. Jag ville att hen skulle se intressant men ändå bekant ut. Vild men ändå lite tam.

Du har tidigare illustrerat
kapitelböcker och poesi, men
det här är din första bilderbok.
Hur skiljer sig arbetsprocessen
tycker du?

Min roll som illustratör var definitivt större i detta projekt och även ansvaret att styra berättelsen rätt. För mig är ändå grundtanken alltid att försöka komma fram till vad jag med mina bilder kan göra för en fin text.

Vad inspirerar dig just nu?

Spelet *Blue Prince*. Både som spel och för dess berättande — i den mån det ens kan sägas vara två skilda saker.

Vad inspirerade dig när du skapade
bokens värld och karaktärer?

Jag har själv ett litet barn hemma och vi har läst mängder av bilderböcker under de senaste två åren. Andra författare och illustratörer inspirerar alltså mig. Jag har lärt mig massor av det och sett exempel på stilar och olika typers bildberättande. Flera diskussioner med Christoffer gällande illustrationerna, stämningen och miljön förde mig också framåt. Flera saker gällande illustrationerna löste vi tillsammans i dialog.

VÅGORNAS BARN: BERÄTTELSE FRÅN GIBAT 3

Text: Malin Klingenberg
Illustration: Eeva Nikunen
Schildts & Söderströms

Vågornas barn är den episka avslutningen på fantasytrilogin *Berättelser från Gibat*. Seriens första del vann Finlands största barnbokspris Runeberg Junior, och utsågs till en av årets bästa barnböcker av Upsala Nya Tidning. Serien har fortsatt trollbinda sina läsare och har hyllas av kritiker i både Finland och Sverige.

I den sista delen ställs Disa och Saba inför sitt livs svåraste uppdrag: att rädda dem de älskar och befria riket från den ondskefulla matriarken. Till sin hjälp har de goda vänner och de dolda förmågor som krävs för att gå vinnande ur kampen. Men kommer tiden och modet att räcka? Och är Disa verkligen den hon alltid har trott sig vara?

Hur känns det att ha avslutat serien, Malin Klingenberg? Saknar du Gibat?

Jag känner både lättnad och saknad. I mitt huvud har jag umgåtts med karaktärerna i tio år och känner dem bättre än någon annan. Att lämna dem känns vemodigt, men det här äventyret är färdigt nu.

Skilde sig processen med de tre böckerna mycket och hur?

Den första boken jag skrev, den som sen skulle bli den andra i serien, tog längst tid. Det var ett sökande och ett trevande, jag skrev en massa text som aldrig kom med. De andra böckerna har i och för

sig också krävt en hel del testande, men eftersom många saker har varit bestämda då, har jag haft mycket fler begränsningar att förhålla mig till. Det har varit utmanande, men också roligt.

Visste du hela tiden vad som skulle hända eller utvecklade sig berättelsen från bok till bok?

Jag visste verkligen inte vad som skulle hända! Ännu när jag var 2/3 in i sista boken hade jag ingen aning om hur jag skulle lösa allting. Så är det ofta när jag skriver, jag kommer på nya idéer under processen och överraskar mig själv med saker jag aldrig har tänkt på. Det gör skapandet inspirerande!

Hei Eeva Nikunen! Tämä on Berättelser från Gibat- trilogian viimeinen osa. Mikä sarjan kolmesta kirjoista oli suosikkisi kuvittaa ja miksi?

Nautin eniten kolmannen osan, *Vågornas Barn*-kirjan kuvittamisesta, koska tarinan hahmot olivat minulle jo sarjan aikaisemmista osista tuttuja. Kirjan merellinen teema oli minulle myös mieleen. Kanteen haluttiin jännittävän, ja myös hieman vaarallisen meriseikkailun tunnelmaa. Oli hauska myös kuvittaa kirjan kanteen useampia hahmoja kuin aikaisemmissa osissa.

Mikä oli parasta työskennellä tämän sarjan parissa?

Parasta oli tiivis yhteistyö kirjailijan ja kustantajan kanssa. Sain nähdä kuinka sarjan tarina kehittyi ja eli koko projektin ajan. Välillä kuvituksiin tuli viime hetken muutoksia, koska jokin tarinan elementti muuttui. Se oli jännittävää!

Mikä inspiroi sinua juuri nyt?

Seikkailu ja fantasia inspiroi minua aina. Haluan maalata uusia omia fantasiamaalauksia, ja toivon, että pääsen pian kuvittamaan lisää *Berättelser från Gibat* -sarjan tyyliä fantasiakirjoja.

MOSTER'S GARDEROB

Text: Ellen Strömberg
Illustration: Hanna Klinthage
Schildts & Söderströms

När rädslan tar fart i fantasin är det viktigt med en trygg famn. Varje torsdag är Herman och Mirjam hos Moster. Där finns ett barnrum utan barn, en garderob som ibland krafsar – och en moster som gärna berättar historier.

Herman vet att Moster brukar luras. Men tänk om det hon berättar ändå är sant? När det är dags att sova över börjar garderoben fladdra på riktigt. Och mitt i natten låter det faktiskt som om något rör sig där inne ...

Var du rädd att sova över hos någon släkting som barn, Ellen Strömberg?

Övernattningarna i min barndom skedde oftast i klunga (syskon och kusiner) och kändes på sätt och vis trygga därför, även om det så klart var spännande. Jag minns det som en röra av täcken, kuddar och barn. Men jag var ofta den som somnade sist och den där tiden när man var ensam vaken... Den var inte alltid rolig, i alla fall inte när man var ett ängsligt och fantasifullt barn.

Vad inspirerade dig i skapandet av bokens bilder, Hanna Klinthage?

Jag är alltid på jakt efter en slags grundton i en berättelse och kanske är det också min största inspiration på något sätt. Att försöka komma på vad det är som känns och hur det kan se ut. Det är ganska abstrakt.

Moster's garderob är en varm berättelse om att ha livlig fantasi, och om att ibland behöva hjälp att skilja på låtsas och på riktigt.

Augustibelönade Ellen Strömbergs och Hanna Klinthages bilderbok skildrar rädsla, men också tryggheten i en famn som kan skratta bort det farliga.

Vad gav dig idén till den här berättelsen?

Min syster bad mig sluta berätta om trollen som bor i skogen för hennes barn efter att de börjat fråga för många följdfrågor av henne. Kan trollen komma in i hus? osv. Det gjorde jag naturligtvis inte, men nu för tiden är jag noggrann med att låta kidsen genomskåda mina lögner.

Förändras något i ditt eget hem på natten?

Det är intressant hur ljuset förändras under ett dygn. Jag funderar ganska mycket på det när jag illustrerar: hur man kan ge intryck av en viss tid i en bild, kanske med en kall underton eller varma skuggor. Jag tycker ofta att ett mörkt rum känns mindre. Egentligen borde det kanske vara tvärtom att man tappat bort gränserna lite.

SPÖKPONNYN

Marika Maijala
Förlaget M

Liv, Lo och mamma har flyttat till ett nytt hem. I början är allt lite underligt: en ö ute i det ständigt rörliga havet, en kulen barnkammare på en knarrande vind och nya barn på gården. Under stormiga nätter värms barnkammaren upp av en gammal kakelugn. Vid den falnande brasans sken kryper sysstrarna ihop och berättar spökhistorier. En kväll tvingas mamma jobba övertid i bybutiken. Barnen är ensamma hemma. Då hörs det från vinden: klippet klopp.

Spökpönnyn är Marika Maijals bilderbok om två systrar i mitten av stora förändringar. Livet i det nya hemmet och på gården är på en gång roligt och spännande. Också omvärlden har blivit oförutsägbart. Efter flera svarta och leriga vintrar anländer kylan överraskande, förvandlar sjön till en isbana och sprider diamanter över drivorna. Alla anpassar sig till förändring i sin egen takt. Den ena behöver mer tid än den andra. Med hjälp av uppmuntran och gemensamma lekar vågar även den blygaste stiga in genom nya dörrar.

Hur föddes idén till berättelsen, Marika Maijala?

Idén kom lite av en slump, jag hade inte planerat att göra en egen bilderbok just nu. Det här var en vinter som väckte många tankar, och de tankarna tog form i den här berättelsen. Kanske påminde den ovanligt kalla och snöiga vintern mig om mina egna barndomsvintrar. Jag tänkte mycket på min egen syster, hur jag beundrade henne och hur hon tog hand om mig när vi var väldigt små, jag var ofta väldigt rädd. Jag tittade på barnen som lekte på gården, och vintern som frös till och täckte allt med mjuk snö. Jag bor på Sveaborg och plötsligt kände jag hur allt stannade, vinden och havet. Jag är överkänslig för ljud, och jag vilade i snöns och isens tystnad. Det var något nästan övernaturligt över det.

Vem i berättelsen identifierar du dig mest med?

Berättaren påminner mig mycket om mig själv när jag var liten. Å andra sidan påminner hon mig om många barn jag känner, fundersamma, försjunkna i sina egna tankar. På senare tid har jag blivit väldigt ledsen över att jag som barn ofta trodde att jag på något sätt hade fel, var så känslig, tyst och tillbakadragen. I berättelsen försöker jag öppna upp ett tyst barns värld.

Vad inspirerade dig i skapandet av berättelsens ö, hus, och karaktärer?

Jag har svårt att bli engagerad i en berättelse och en miljö som jag inte har någon personlig kontakt med. Jag bor i ett hus byggt på 1700-talet, och även om dess väggar och spruckna trappor har blivit nästan vardagliga för mig, så förvånar öns skönhet och mystiska natur mig varje dag. Efter tre år på ön har historierna börjat att flöda.

GNISTAN ELLER TRUBBEL I IDÉFABRIKEN

Text: Jakob Norrgård
Illustration: Lotta Fors
Schildts & Söderströms

På idéfabriken Gnistan är tempot högt och medarbetarna flitiga. Men just idag går något riktigt snett när Nycke ska dela ut rätt idé till rätt person. Idéerna landar huller om buller och vänder upp och ner på hela stan. Stures garage blir plötsligt ett konstgalleri och bankiren besatt av det italienska köket. Hur ska Nycke förklara det skedda för fabrikschefen? Och hur viktigt är det egentligen att allt blir rätt hela tiden?

Vad inspirerade dig i skapandet av bilderna, Lotta Fors?

Inspirationen kom redan från när Jakob och jag brainstormade berättelsen för boken, när vi funderade på varifrån våra idéer kommer. Vi båda kom snabbt in på tv-serien *Miracle Workers*, första säsongen. Därifrån fick jag också en visuell inspiration. Även från *Life Aquatic*, jag älskar Wes Andersons färgskalor! Karaktärerna växte fram ur Jakobs texter och undermedvetet troligen från olika människor i min omgivning.

Hur gick samarbetet mellan dig och Jakob till?

Vi kände inte varandra från tidigare, men när jag nämnde för Axel Åhman att jag ville göra en barnbok så introducerade han mig för Jakob. Samarbetet har fungerat väldigt bra, man märker att Jakob är van att jobba kreativt i grupp! Processen att få boken färdigt tog längre än vad jag hade tänkt, av förklarliga skäl. Jag har jobbat på andra böcker och Jakob har haft fullt upp med turneringar och melodifestivalen. Men kul att boken kommer ut nu till slut!

Jakob Norrgårds och Lotta Fors *Gnistan – eller trubbel i idéfabriken* är en rolig, färgsprakande och rimmad bilderbok om att allt kan bli riktigt bra även om inget går som det skulle.

*På operan vankas det stor premiär
Men divan Diego vill inte va där
Jag har tappat lusten, allt känns som en boja
Ta min peruk, jag vill bygga en koja!*

Vad gör du om du får idéstopp?

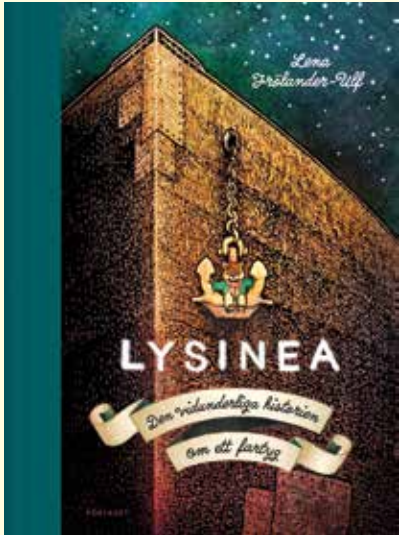
Något helt annat. Städar, diskar, promenerar (utan hörlurar) eller bara hänger med katterna på gården. Låter hjärnan vila och har lite tråkigt.

LYSINEA – DEN VIDUNDERLIGA HISTORIEN OM ETT FARTYG

Lena Frölander-Ulf
Förlaget M

Vad är Lysinea för något, Lena Frölander-Ulf?

SS Lysinea är ett fartyg som i årtal tuffat omkring och letat efter land. Hittills har man inte hittat något alls, bara hav och åter hav. Men just den natten när den här boken börjar har det precis hänt något mycket märkligt.

Vem är Rusty?

Rusty är bokens huvudperson och det enda barnet på SS Lysinea. Barn är egentligen inte tillåtna ombord, men han räddades ur havet när han var alldeles liten. Han har levt hela sitt liv på fartyget och minns inte något annat.

Hur skulle du beskriva boken?

En grafisk barnroman för ungefär samma målgrupp som *Nelson Tigertass* och böckerna om mormeldjuret Rafsa. En vidunderlig äventyrshistoria där *Titanic* möter *Djurfarmen* och *Noaks ark* blir steampunk, där vänskapsband knyts och faror måste övervinnas.

Lysinea är en grafisk barnroman om vänskap, solidaritet och överlevnad. I Lena Frölander-Ulfs äventyrsberättelse möter vi den ensamma rävpojken Rusty ombord på oceanångaren Lysinea som fått motorstopp mitt ute på ett iskallt, nattsvart hav.

I en dystopisk värld där allt land ligger under vatten har Rusty levt hela sitt liv på fartyget. Läsaren får följa hur olika djurklasser – från lyxlivet i första klass till de hopträngda tredjeklassarna under

maskindäck – kämpar för sin överlevnad medan vattnet långsamt sipprar in. Berättelsen kan betraktas som en metafor för klimatförändringen, men mest är den en andlöst spännande historia med största möjliga insatser: undergång eller framtid. *Titanic* möter *Noaks ark* möter *Jules Verne* möter äventyrsroman med fart, humor och en rejäl skopa hopp.

Boken är genomgående illustrerad i fyrfärg i suggestiv skrapeteknik.

SPINDLARNAS REKORDBOK

Text: Katja Bargum
Illustration: Jenny Lucander
Förlaget M

Spindlarnas främsta superkraft för oss människor är att de kan skrämman vettet ur oss! Även många vuxna är livrädda för spindlar, trots att de flesta arter inte alls utgör någon fara. Det som först känns skrämmande blir ofta mindre farligt ju mer man lär sig om naturens mirakulösa mångfald.

Vilken spindel var mest rolig eller intressant att skriva om, Katja Bargum?

Den roligaste spindeln var nog hoppspindeln Portia, som lurar andra spindlar i bakhåll genom att härma rörelserna av ett byte i nätet. Den knäpper på den andra spindelns nät och testat olika rytmer tills nätägaren kommer för att undersöka. Då går Portia till attack.

Vilken spindels rekordkraft skulle du vilja ha själv, Jenny Lucander?

Jag har nyss blivit väldigt intresserad av att sticka och skulle gärna kunna skapa mina egna vackra mönster. Så jag skulle vilja kunna väva lika vackra nät som spindlarna genom att sticka.

Är du rädd för spindlar?

Jag var som barn mycket rädd för spindlar. När jag började studera biologi bestämde jag mig för att försöka bli av med rädslan. Jag gick på en veckas fältkurs om spindlar där vi fångade spindlar, tittade på dem under lupp och fick veta hur de levde. Det kurerade faktiskt min rädsla!

Vem eller vad inspirerar dig just nu?

Naturen och våren inspirerar mig. Alla vårens härliga känsliga färger och mönster!

Humor, oväntade exempel och osannolika fakta får all spindelskräck att ge vika för nyfikenhet och vetgirighet!

skräddarspindel

knattespindel

En av de spindlarna i Norden är knattespindeln, vars kropp blir bara en liten...

DEN BLÅ FLAMMANS FÖLJE

Text: Ted Forsström
Illustration: Åsa Lucander
Förlaget M

Hur föddes idén till den här boken, Ted Forsström?

Jag har varit ett fantasy-fansen jag var barn och alltid haft en dröm om att i något skede utforska en helt egen värld. Jag har också varit en gamer, så när jag för första gången stötte på konceptet LitRPG var jag intresserad direkt. Jag tänkte att här har jag möjlighet att slå ihop två starka intressen och skriva boken som jag själv hade önskat funnits när jag gick i högstadiet.

Vem av bokens karaktärer identifierar du dig mest med?

Jag tror faktiskt det är Benn, huvudpersonen. Han har vuxit upp utanför samhället i ett torn och mest läst böcker, och är ganska naiv när det kommer till sånt som "vanliga" ungdomar sysslar med. Han är också blå och har horn, vilket jag visserligen inte hade när jag var femton, men känslan av utanförskap och att vara annorlunda var nog något som präglade min högstadietid.

Vad var det bästa med arbetet med den här boken, och vad var svårast, Åsa Lucander?

Jag tycker om utmaningar. Och utmaningen med det här projektet är kanske just att jag inte har bekantat mig alltför mycket med den här genren. Men samtidigt är jag van, inom mitt animationsarbete, vid att utforska nya stilar, miljöer, berättelser och tekniker. Varje projekt är olika, och det är kanske just det jag gillar med mitt animationsarbete.

Författarporträtt: Eva Lingon, Åsa Lucander

Med humor, magi och rollspelslogik kastas Benn ut i en värld där det mesta kan ha en level, där en postlåda kan vara ett monster och där gränser bara finns om man själv sätter dem. Det gäller att visa vem man är, även när man inte riktigt vet det själv.

Den blå flammans följe, Benn Blåhands första hävdebok, är skriven för alla som älskar äventyr eller är nyfikna på progression fantasy med LitRPG-element. Bilderna är skapade av illustratören och animatören Åsa Lucander.

Vem eller vad inspirerar dig just nu?

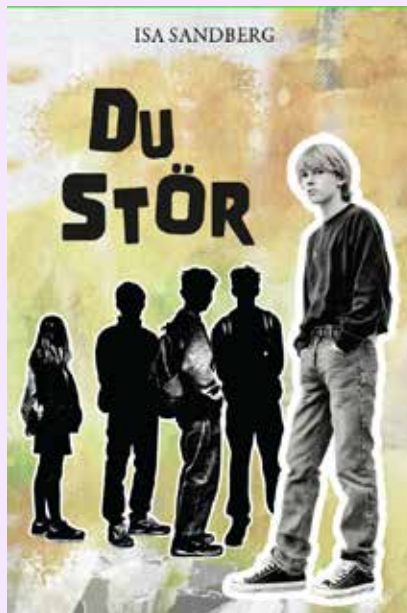
Det kanske är en självklarhet att säga, men just nu inspirerar skogen mig. Jag har bott utomlands i 25 år, så den finska skogen känns extra speciell när man bara får snusa på den några veckor om året.

DU STÖR

Isa Sandberg
Lava Förlag

Du stör är en berättelse om Gustav, som bor med sin mamma, sin syster och med mammas nya partner Teo. Gustav går i nionde klass och kämpar med skolan, familjen och sina egna känslor. Han brottas med känslan av att inte passa in, med impulser och grupptryck som styr och med vuxna som inte fattar och bara stör. Gustav känner sig otillräcklig och utanför. Hemma försöker Gustavs mamma och Teo stötta, men relationen till Teo är spänd till en början. Så småningom börjar dock Gustav våga öppna upp och lita allt mer på Teo, som visar sig vara en oväntad källa till stöd och vägledning.

Genom dialog med Teo börjar Gustav reflektera över sina val och framtiden. Genom vänskap, motgångar och nya insikter får Gustav långsamt mod att våga stå upp för sig själv och börjar tro på sitt eget värde. Längst bak i boken finns ett par sidor med påståenden/ tips att reflektera över eller ta ställning till, t.ex. vad gör man med alla tankar och känslor som dyker upp? Du stör funkade både för ungdomar och för vuxna. Vuxna kan få en liten dos vägledning gällande bemötande, t.ex. när kan det vara bra att backa och när kan det vara bra att lägga sig i lite mer.

Varifrån kom idén till den här boken, Isa Sandberg?

Mitt första barnboksprojekt (2015) var så pass roligt så jag bestämde mig för att skriva en bok till. Jag ville skriva om något som kändes viktigt för mig och som stod mig nära. Tankarna föll då naturligt på mina specialelever. Deras vardag i skolan berör mig och jag kände att jag hade mycket att berätta. Jag ville skriva en bok för dem – så att de kan få känna igen sig och känna sig sedda.

Hur var du själv i Gustavs ålder?

Isa, 16 år, trivdes toppen i högstadiet. På rasterna gick jag runt med mina kompisar och diskuterade livets stora frågor; Prince, Purple Rain och Gyllene Tider. På lektionerna var jag duktig och tyst – men en liten 80-talsrebell inom mig kunde ibland testa hur vissa lärare skulle reagera på min rosa basker. Skulle de märka? Och säga till?

Planerar du fler böcker om Gustav eller liknande teman?

Just nu står jag stilla i livet. Jag vet att jag vill vara kreativ och skapa, jag har bara inte hittat min inspiration till nya projekt ännu. Det känns ändå som att det kommer att bli ett helt nytt tema. Gustavs röst har blivit hörd och jag känner mig nöjd. Snart ska nog skaparglädjen väckas till liv igen.

ANNONSER

LUKUKESKUS
LÄSCENTRUM

PRATA
BOK

Läs
Glans

I Läscentrums projekt Prata bok samtalar skolgrupper med aktuella författare och illustratörer på Bokmässan i Helsingfors.

Kom och lyssna på barns och ungas egna läsupplevelser!

Prata bok äger rum på scenen Fiskehamnen 22 och 23.10.2026.
Läs mera om projektet: lukukeskus.fi/pratabok

Du kan skicka in tips om ett ämne eller en färdig text för publicering!

Ungdomars egen litteraturtidning

www.lasglans.fi
Hitta de bästa boktipsen!

Prata bok finansieras av

I samarbete med

SVENSKA
LITTERATURSÄLLSKAPET
I FINLAND

BOKA ETT ESTRID-BESÖK MED SAMTAL OCH WORKSHOP TILL KLASSEN INFÖR 2027!

ALLA VÅRA AVSNITT OCH PEDAGOGISKA MATERIAL HITTAR DU PÅ WWW.STRIDSBOKKLUBB.FI

KLICKA IN!

ANNONSER

KUVITTAJAT
THE FINNISH ILLUSTRATION
ASSOCIATION

Bli medlem och ta del av
illustratörsgemenskapen!

Liity jäseneksi ja tule osaksi
kuvittajayhteisöä!

kuvittajat.fi

Möt din hemliga sambo

Silverfiskar sprider inga
sjukdomar, bara glädje!
Om du möter en silverfisk
är en hejdlös skildring av
livet med människor – ur en
silverfisks perspektiv. Trion
bakom den kritikerrosade
Om du möter en björn är till-
baka i toppform.

 FÖRLAGET Fler suveräna barn- och ungdomsböcker
hittar du på forlaget.com

Fibuls bokhalloween

PARTY FÖR MODIGA BARN 24.10 KL.18-20
RICHARDSGATANS BIBLIOTEK
RICHARDSGATAN 3, HELSINGFORS

På min lilla ö. Rimliga och ö-rimliga rim

Poeten MARTINA MOLIIS-
MELLBERG är tillbaka med en
fristående uppföljare till I mitt
lilla huvud. SANNA MANDER
illustrerar färgsprakande och
lekfullt allt från överlägsna
strandtroll till en låg ornitolog
som förlagt sin pirog.

På min lilla ö bjuder in till
fyndiga ordlekar och visuell
upptäckarglädje.

 Fler böcker för alla åldrar och smaker i Schildts & Söderströms
webbutik på litteratur.sets.fi

MERA!
Inkörsport till tyngre läsning

www.fibul.fi

Litteraturmagasinet MERA 2026 är utgivet av Fibul r.f.
– Författare och illustratörer av barn- och ungdomslitteratur

Upplaga: 1000 • Tryck: Ecoprint • Papper: Galerie Art Matt, EU-ecolabelmärkt
Redaktion: Nadja Andersson & Maria Sannström
Amos Andersons fond, Oskar Öflunds stiftelse, Svenska Litteratursällskapet,
Stiftelsen Emilie och Rudolf Gesellius fond har gett understöd. Tack!

**AMOS
ANDERSONS
FOND**

OSKAR
ÖFLUNDS
STIFTELSE

SLS

SVENSKA
LITTERATURSÄLLSKAPET
I FINLAND